

به مناسبت ۱۴ اسفند، سالروز درگذشت رهبر ملی‌شدن صنعت نفت

مصدق خسته از تبعید و تنهایی

مهرشاد ایمانی

امروز سالروز درگذشت مردی است که سال‌های پایانی عمر خود را در تبعید و تنهایی گذراند. از محمد مصدق سخن می‌گوییم؛ اوینی که منشأ راه جدیدی برای ملت ایران بود تا دو امر مهم یعنی قانون‌گرایی و کوتاه‌شدن دست بیگانگان از خاک میهن میراث جاودانش باشد. بی‌تردید ملی‌شدن صنعت نفت نقش مهمی در مناسبات سیاسی و اقتصادی ایران بر جای گذاشت و توانست تسلط هویتی ایرانیان را بازگرداند. درواقع اهمیت ملی‌شدن صنعت نفت بیش از آنکه بر مناسبات اقتصادی و منافع مالی ایران اثربخش بوده باشد، منشأ بازتولید مفهوم استقلال بود. در شرایطی نفت به‌عنوان مهم‌ترین منبع طبیعی ایران برای مردم ایران به رسمیت شناخته شد که اندیشه‌های چپ‌گرایانه مترصد ایجاد یک امپراتوری فراگیر بودند.

ترویج چپ‌گرایی علاوه بر آنکه در حوزه اندیشه ریشه می‌دواند، از نظر تمامیت ارضی نیز کشورهای مختلف را نشانه می‌گرفت و ایران نیز از این موضوع مستثنا نبود.

شاهد مثال آن نیز خیمه‌زدن و بیرون‌نفتن روس‌ها از خاک ایران در پی جنگ جهانی دوم بود. شاید در ابتدا چنین می‌گفتند که جنگ جهانی اقتضا می‌کند تا برای برقراری امنیت خاک ایران مورد استفاده شوروی و انگلستان قرار بگیرد؛ اما وقتی جنگ تمام شد و حتی ژاپن نیز پس از حمله شیمیایی آمریکا تسلیم شد، نیروهای روس از خاک ایران خارج نشدند.

بعدها مشخص شد که هدف اصلی آنها کسب نفت شمال ایران و جدایی منطقه آذربایجان بوده است. اگر به دقت به ماجرای فرقه دموکرات آذربایجان نگاه کنیم، درمی‌یابیم که گویی شوروی علیه ایران با عاملیت سیدجعفر پیشه‌وری در جنگی تمام‌عیار به سر می‌برد؛ زیرا ظهور فرقه دقیقاً زمانی رخ داد که شوروی براساس ماده ۵ پیمان سه‌جانبه ایران، انگلیس و شوروی در مدت شش ماه موظف به ترک ایران شد.

شوروی که با تلاش‌های مصدق نتوانسته بود نفت شمال را در اختیار بگیرد، پیشه‌وری را جلو انداخت تا از تأسیس فرقه دموکرات و بعدها از حکومت خودمختار آذربایجان سخن بگوید. تمام مناقشات آذربایجان نه‌فقط ریشه در زیاده‌خواهی شوروی بر نفت ایران داشت؛ بلکه حکایت از جریان‌ی داشت که می‌خواست بسیاری از کشورها را با الحاق به یک عنوان یعنی اتحاد جماهیر شوروی یکسان‌سازی کند و شاید این موضوع از همان سیاست ملت‌سازی و متعاقب آن دولت‌سازی‌های لنین منشأ می‌گرفت.

سیاست‌های شوروی آن‌چنان با شدت جلو می‌رفت و کشورها را چه از نظر تمامیت ارضی و چه از نظر اندیشه‌ای درمی‌نوردید که مهم‌ترین دغدغه دو کشور مهم دنیا یعنی انگلیس و آمریکا مهار شوروی بود.

به‌هرروی مصدق در چنین شرایطی که هویت ملی و تمامیت ارضی ایرانیان در معرض خطر به نظر می‌رسید، توانست یک پیام سیاسی مهم را به جهانیان عرضه کند که ایران برای ایرانیان است. حتی پیش از مصدق نیز ایران با انواع

تحقیرهای کشورهای مهم دنیا مواجه شده بود؛ شاهد مثال آن قراردادهای تنکینی است که در دوره قاجاریه منعقد شد؛ قراردادهایی که علاوه بر نادیده‌گرفتن حقوق مردم ایران، مایه تحقیر ایرانیان بود؛ هرچند پس از قاجاریه، رضاخان در دوران حکومت خود توانسته بود با اجرای برنامه‌های توسعه‌ای، کشور ایران را از خوددگی پیشین بیرون بیاورد؛ اما توسعه رضاخانی منجر به اثبات حق طلبی و هویت‌خواهی مردم نشده بود. شاید به همین دلایل مردم پس از استعفای مصدق به خیابان‌ها آمدند و در مقابل کلوله‌های

رژیم دوم پهلوی قرار گرفتند و تنها خواسته‌شان آن بود که شاه دوباره مصدق را نخست‌وزیر کند. عمل مصدق مانند اقدامات رضاخان به طور مستقیم به زندگی روزمره مردم مرتبط نبود؛ اما او برای مردم بسیار محبوب شد و شاید دلیل این موضوع، تحقیر تاریخی ایرانیان در مقابل حکومت‌های استعمارگر بوده باشد. درحقیقت مصدق

مانند یک شوالیه ظهور کرد و توانست از حق مردم بر نفت خود دفاع کند و با اصرار بسیار آن را به تصویب برساند و در محاکم بین‌المللی این موضوع را به اثبات برساند.

مصدق آن‌قدر با ایزار دیپلماسی آشنا بود که بدون هیچ جنگ و خون‌ریزی دنیا را متقاعد کرد که ازاین‌پس باید حقوق یک ملت را بپذیرند و دیگر نمی‌توانند ایران را حیاط خلوت خود فرض کنند. هرچند که ملی‌شدن صنعت نفت در آن زمان به دلیل دراختیارنداشتن امکانات بهره‌برداری

نفتی برای ایران عواید مالی چندانی نداشت و نمی‌توانست به‌سرعت منشأ منافع اقتصادی باشد؛ اما آنچه در نهضت نفتی ایران مهم‌تر از بهره‌برداری نفتی به نظر می‌رسد، تحکیم هویت ملی است که البته چنین خوانشی دور از مرام مصدق نیز نیست؛ زیرا خاستگاه مصدق جبهه ملی است.

مصدق علاوه بر ملی‌شدن صنعت نفت تلاش بسیاری برای تحقق اصل دموکراسی در ایران کرد. او باور داشت که مردم تعیین‌کنندگان سرنوشت خود هستند و شاید به‌همین دلیل بود که یکی

از دو هدف خود را اصلاح قانون انتخابات معرفی کرد. گرچه او از تیار قاجار بود؛ اما به‌هیچ‌وجه تمایل به نظام سلطنتی نداشت و هرچند با پیشنهاد فاطمی مبنی بر اعلام جمهوریت مخالفت کرد؛ اما همواره تلاشش این بود که شاه را به‌عنوان یک سمت تشریفاتی معرفی کند. قطعا کوتاه‌نظری است اگر دیدگاه مصدق مبنی بر کاهش اختیارات شاه را به‌مثابه

قدرت‌طلب‌بودنش فرض کنیم؛ زیرا این دیدگاه نه‌فقط در دوران نخست‌وزیری او بلکه پیش‌ازآن نیز قابل مشاهده است. مخالفت مصدق با طرح فاطمی نیز گویای آن است که او یک ملی‌گرای تندرو نبود؛ بلکه سعی می‌کرد با کمترین هزینه عمومی و از طرق قانونی اهداف ملی را پیش ببرد. گرچه او نیز می‌توانست بعد از ملی‌شدن صنعت نفت در سال ۲۹ در مذاکره با کشورهای مختلف راهکارهایی را برای

ملی‌شدن صنعت نفت
نقش مهمی در مناسبات
سیاسی و اقتصادی ایران
بر جای گذاشت و توانست
تسلط هویتی ایرانیان
را بازگرداند.
درواقع اهمیت ملی‌شدن صنعت
نفت بیش از آنکه بر مناسبات
اقتصادی و منافع مالی ایران
اثربخش بوده باشد. منشأ بازتولید
مفهوم استقلال بود

یادداشت

اقدامات ستاد کل نیروهای مسلح برای کیفیت «سربازی»

● ایسنا: رئیس اداره سرمایه‌انسانی سرباز ستاد کل نیروهای مسلح از اوج‌گیری شتاب مهارت‌آموزی به سربازان در سال ۹۸ خبر داد.

سردار موسی کمالی، در این باره گفت: توانمندسازی و مهارت‌آموزی به سربازان یکی از مهم‌ترین برنامه‌های ستاد کل نیروهای مسلح است که از سال ۹۶ و با شعار «ورود سرباز، خروج سرباز ماهر» آغاز شد. وی با بیان اینکه در سال ۹۶ زیرساخت‌ها برای اجرای این طرح آماده و تفاهم‌نامه‌هایی نیز تدوین شد، افزود: در این راستا آموزش به صد هزار سرباز در سال ۹۶ هدف‌گذاری شد. در سال ۹۷ نیز آموزش به ۲۰۰ هزار سرباز در دستور کار قرار گرفت و برای سال آینده برنامه‌ریزی ویژه‌ای در دستور کار قرار گرفته است. رئیس اداره سرمایه‌انسانی سرباز ستاد کل نیروهای مسلح با بیان اینکه در سال ۹۷ با حضور بیش از ۱۶۰ هزار سرباز در مرحله آزمون ادواری مهارت‌آموزی برگزار شد، گفت: در مجموع ۱۲۵ هزار نفر در کارگاه‌های مهارت‌آموزی شرکت کردند که از این میان وزارت جهاد کشاورزی به ۲۳ هزار نفر، وزارت ورزش و جوانان به ۱۵ هزار نفر، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به پنج هزار نفر، هلال‌احمر به دوهزارو ۵۰۰ نفر و... آموزش دادند که گواهی پایان دوره به این سربازان داده شد.

کمالی با بیان اینکه در سال ۹۸ مهارت‌آموزی به سربازان اوج می‌گیرد، گفت: براساس توافقات انجام‌شده وزارت کار و سازمان فنی و حرفه‌ای به ۱۲۰ هزار سرباز، وزارت کشاورزی به ۳۰ هزار سرباز و ۵۰۰ مری، وزارت ارتباطات به ۳۰ هزار سرباز و مری، وزارت ورزش و جوانان به ۴۰ هزار سربازو ۵۰۰ مری آموزش خواهند داد. همچنین جمعیت هلال‌احمر موفق شده تا آموزش امداد و نجات به ۲۰۰ هزار سرباز را در مراکز آموزشی و ابتدای خدمت ارائه کند و آموزش‌های تخصصی فرهنگی، هنری و دینی نیز از سوی سازمان عقیدتی نیروهای مسلح به ۲۰ هزار نفر ارائه خواهد شد.

وی با بیان اینکه ارتقای کمیت، کیفیت، تنوع، اشتغال و توسعه مهارت‌های عمومی پنج هدف‌گذاری اصلی این طرح است، درباره اینکه آیا سربازان تنها می‌توانند یک مهارت را فرا بگیرند؛ به ایسنا گفت: آموزش‌های هلال‌احمر و عقیدتی به سربازانی که دیگر مهارت‌ها را فراگرفته باشند نیز می‌تواند ارائه شود بنابراین محدودیتی در این زمینه وجود ندارد. رئیس اداره سرمایه‌انسانی سرباز ستاد کل نیروهای مسلح درباره اینکه چه تفاوتی میان سربازی که این مهارت‌ها را کسب کرده و دیگر سربازان در پایان خدمت وجود دارد گفت: علاوه بر اینکه گواهی‌نامه‌هایی که به این سربازان اعطا می‌شود گواهی‌نامه‌های معتبری است، در مسائلی مانند اشتغال نیز این سربازان وضعیت بهتری خواهند داشت چراکه برابر توافقات انجام‌شده از سال آینده برای سربازانی که دوره‌های مهارت‌آموزی را طی کرده‌اند تسهیلات بانکی نیز در نظر گرفته خواهد شد. ضمن اینکه با توجه به مهارتی که دارند طبیعتاً در اولویت استخدام نیز قرار خواهند گرفت.

همچنین آموزش‌های ارائه‌شده به این سربازان از نوع خوداشتغالی است و آنان می‌توانند کسب‌وکارهایی را با تسهیلات بانکی که گفته شده به راه بیندازند؛ ضمن اینکه دوران خدمت سربازی این افراد نیز همراه با کسب یک مهارت طی می‌شود که به نظر نمی‌رسد کسی از آموزش خوش نیاید.

جدول ۳۳۴۲ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

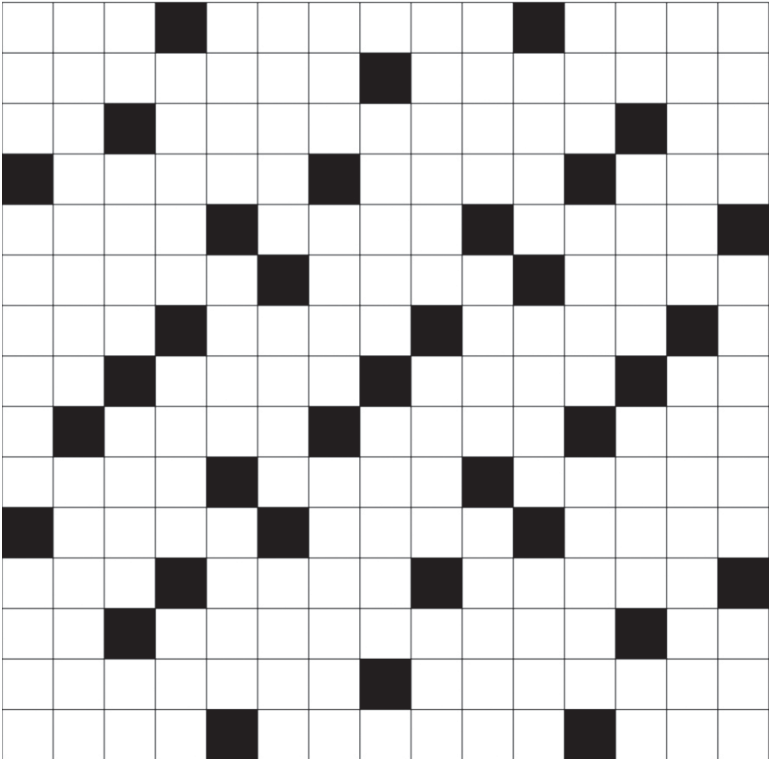
۱- گیرنده امواج تلویزیونی- شهری در استان خراسان شمالی- عمارت ۲- فضاییامی آمریکایی- تعلق ۳- باران اندک- آن که به مادیات اهمیت نمی‌دهد- زیاده‌خواهی ۴- کم‌پشت- در بازار بورس معامله می‌شود- نوعی کامیون ۵- گسترده‌گی- کوشا- زانده سر بندپایان ۶- ارابه- رنجش و آزردگی- درختی همیشه سبز ۷- جناح لشکر- قابله- کوارا ۸- حرف ندا- گلسی آپارتمانی- کشته شده- اراده ۹- ضربه شدید روانی- از بخش‌های اوستا- راستگو ۱۰- مقدمه اندیشیدن- فرستاده خدا- طلایی ۱۱- همسر حضرت ابراهیم(ع)- قهوه‌ای مایل به سبز- نوعی پارچه پنبه‌ای ۱۲- نامی دخترانه- قشون- نشانه تیراندازی ۱۳- نام آذری- وسایل زینتی پیچوده/کم‌ارزش- مذکر ۱۴- دچار توهم- عنوانی برای فرزند بزرگان ۱۵- محنت- کشور اروپایی در حاشیه رودخانه دانوب- نوعی کاغذ نامرغوب.

عمودی:

۱- اپرای کوچک- خدمتکار، نوکر- پایان ۲- فاقد قوه سامعه- از نام‌های قیامت در قرآن مجید ۳- جای خارجی- عنوان هر یک از پادشاهان ساسانی- قایق پارویی- دندانه سوهان ۴- چسبناک به سبب آلوده‌شدن به ماده قندی و شیرین- زنده کردن مردگان از معجزات این پیامبر بود- جنگ معروف نادر شاه ۵- گرده‌بایی- گوشواره- واحد پول بین‌المللی ۶- پشتوانه مالی مطمئن برای افراد شغال- نوعی دستگاه مخابراتی- پوشاک زنانه ۷- حشرهای شبیه ملخ- بیماری کم‌خونی- یک دور از مسابقه والیبالی

۸- پی در پی- هدایت‌کردن ۹- جنبش و حرکت- همسایه ایران- طولانی‌ترین رودخانه کردستان ۱۰- صداقت- پیوسته- برداشت خاص از موضوعی ۱۱- معلم متوسطه- هم آره هم نه- غریبه نیست

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵

سودوکو سخت ۲۳۳۸

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ساده ۲۳۳۸

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

حل سودوکو سخت

۴	۵	۷	۸	۱	۳	۹	۶	۲
۱	۹	۳	۶	۷	۲	۴	۵	۸
۸	۶	۲	۹	۵	۴	۷	۱	۳
۳	۷	۸	۴	۹	۱	۲	۵	۶
۵	۴	۶	۲	۳	۱	۹	۸	۷
۹	۲	۱	۵	۶	۸	۳	۷	۴
۷	۱	۴	۳	۸	۶	۵	۲	۹
۲	۸	۵	۷	۴	۹	۶	۳	۱
۶	۳	۹	۱	۲	۵	۸	۴	۷

حل سودوکو ۲۳۳۷

۱	۴	۳	۲	۶	۷	۸	۵	۹
۹	۵	۷	۸	۱	۴	۶	۲	۳
۶	۷	۸	۹	۳	۵	۴	۱	۲
۴	۸	۱	۶	۲	۳	۷	۹	۵
۲	۹	۵	۴	۷	۶	۱	۳	۸
۳	۶	۱	۸	۹	۲	۵	۴	۷
۷	۳	۶	۹	۸	۵	۴	۲	۱
۸	۲	۹	۷	۵	۱	۳	۶	۴
۵	۶	۷	۳	۴	۲	۹	۱	۸

جدول ۳۳۴۱

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
ا	ت	د	ر	ج	و	ی	ا	ج	ح	ت	ا	ل	ح	ج
م	ی	ر	ا	و	ر	ا	و	س	ب	ب	ب	ب	ب	ب
ر	ا	ی	ن	ز	ا	ی	و	س	ا	خ	ل	و	و	و
ب	ا	ب	ی	ا	ب	ی	ا	ب	ی	ا	ب	ی	ا	ب
پ	ا	م	ر	ا	ر	ا	ر	ا	ر	ا	ر	ا	ر	ا
ا	ت	ا	ب	ی	ا	ج	و	ی	ا	ج	و	ی	ا	ج
۸	ت	ا	ب	ی	ا	ج	و	ی	ا	ج	و	ی	ا	ج
۹	و	ر	ا	ی	ن	ز	ا	ی	و	ر	ا	ی	ن	ز
۱۰	ل	ا	ف	ر	ل	و	ن	ی	م	ن	پ	پ	پ	پ
۱۱	خ	و	م	د	ل	ا	د	ا	ت	د	ی	ه	ه	ه
۱۲	ا	خ	و	ا	ی	ر	ف	و	ا	ی	ر	ف	و	ا
۱۳	ا	ت	ل	ا	ف	ر	ل	و	ن	ی	م	ن	پ	پ
۱۴	و	ر	ا	ی	ن	ز	ا	ی	و	ر	ا	ی	ن	ز
۱۵	ف	ر	و	ب	ی	ا	ب	ی	ا	ب	ی	ا	ب	ی

رویداد

جایگزین‌کردن یارانه به جای ضامن برای دریافت وام ازدواج

● مهر: معاون جوانان وزارت ورزش گفت: در تلاش هستیم تا مبلغ یارانه را جایگزین ضامن برای دریافت وام ازدواج کنیم. این موضوع ابلاغ شده و تنها منتظر تصویب آن در بانک مرکزی هستیم. محمدمهدی تندگویان در جمع خبرنگاران درخصوص مراکز مشاوره ازدواج و خانواده گفت: در حال حاضر در سازمان بهزیستی سه هزار مرکز مشاوره ازدواج وجود دارد و تلاش ما این است که تا پایان سال شمار این مراکز مختص مشاوره ازدواج که مربوط به وزارت ورزش و جوانان است را با همکاری سازمان بهزیستی به ۴۰۰ مرکز برسانیم.

تندگویان افزود: مشاوره‌های پیش از ازدواج رایگان بوده و در صورت ادامه این جلسات در تلاش هستیم تا هزینه آنها تحت پوشش بیمه قرار گیرد. موضوع تحت پوشش بیمه قرارگرفتن هزینه‌های دوره‌های اجباری آموزش‌های پیش از ازدواج نیز در کمیسیون اجتماعی، بررسی شده و امیدواریم به نتیجه برسد.

وی تصریح کرد: خوشبختانه ۷۰ درصد مراجعان به این مراکز افراد مجرد هستند و ما نیز به دنبال این هستیم که این آموزش‌ها منجر به ازدواج‌های مناسب شود و از ازدواج‌های نامناسب پیشگیری کنیم.

معاون جوانان وزارت ورزش و جوانان با بیان اینکه یک وحدت رویه در مراکز آموزشی شکل گرفته، تصریح کرد: تاکنون سه دوره آموزشی برای مربیان برگزار شده که سرفصل‌های مشترک در آن تدریس شده و مربیان به آموزش جوانان می‌پردازند. وی با بیان اینکه در سال جاری حدود ۱۵ هزار میلیارد تومان وام ازدواج به یک میلیون نفر تعلق گرفته است، عنوان کرد: پیش‌بینی ما این است اگر میزان ازدواج با همین روال ادامه یابد سال دیگر دولت موظف به پرداخت ۳۰ هزار میلیارد تومان وام ازدواج باشد.

تندگویان ادامه داد: در حال حاضر شرایط دریافت وام ازدواج تسهیل شده و افراد در یک ماه پس از ثبت‌نام‌قادر به دریافت وام خود خواهند بود. در وام ازدواج جدید که مبلغ آن نیز افزایش یافته، بازپرداخت ۶۰ماهه شده و امیدواریم این عوامل موجب افزایش ازدواج در کشور شود.

وی تصریح کرد: یکی از اهداف ما برای تسهیل دریافت وام ازدواج آن است که افرادی که یارانه دریافت می‌کنند، می‌توانند مبلغ یارانه خود را به عنوان ضمانت وام ازدواج گذاشته و دیگر نیاز به ضامن برای دریافت وام نباشد. ابلاغ این امر انجام شده و تنها نیاز است تا در سال آینده بانک مرکزی آن را تصویب و اجرایی کند.

وی با بیان اینکه امسال حدود یک میلیون نفر وام دریافت کرده‌اند، اظهار کرد: اگر سال آینده نیز روند پرداخت وام به همین شکل ادامه پیدا کند، دولت باید سال آینده بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان بودجه تخصیص دهد چراکه رقم وام پرداختی از ۱۵ به ۳۰ میلیون تومان به ازای هر فرد افزایش یافته است. تندگویان در مورد تسهیلات پرداخت وام در سال آینده نیز گفت: بر اساس مصوبه مجلس، بازپرداخت وام ازدواج در سال آینده ۶۰ماهه است و حتی عنوان شده که حساب یارانه می‌تواند به عنوان ضامن برای وام‌گیرنده در نظر گرفته شود.

به گفته وی، ارائه وام در حال حاضر به‌روز بوده و در بازه زمانی کمتر از یک ماه پرداخت می‌شود.

		۶	۸					
				۷				۳
		۶						
			۱					
۵			۹		۳	۸		
			۷			۸		
			۳	۱		۵	۹	۲
				۳		۴		
			۸				۱	
		۴				۷		۶

		۳		۸	۲				۹
			۴		۳	۵			
		۶					۸	۷	
				۷				۸	
۶	۸		۲		۱		۷	۳	
					۳		۵		
۱							۱		
	۲								۴
			۹	۴			۷		
				۳	۲	۸			۹